

trekvoegels vooraf het slechte weer kunnen waarnemen, want nu en dan ziet men hen in vliegende haast over ons heen trekken, alsof zij geen tijd hebben om te rusten.

Meestal volgt hierop dan noodweer.

Streng en aanhoudende vorst doen de vogels, die in het hooge Noorden wonen zuidelijker trekken. Zoo komt het nu en dan voor dat in het voorjaar de temperatuur sterk daalt en sneeuw met ijs de aarde bedekt. Onder deze omstandigheden ziet men de vogels die reeds hun zomerverblijf hadden opgezocht, plotseling naar hun winterkwartieren terug trekken. Gätke heeft nagegaan, hoe bij veel windstilte, of heerschende matige Zuid-Oosten winden in Azatisch Rusland het aantal vogels, dat over Helgoland trok, het grootste was. Een bijzonder gunstig jaar voor de vogeltrek was 1879, toen werden verschillende zeldzame vogels in Helgoland buit gemaakt en beantwoordde het weer aan de hier boven gestelde eischen. Het is de laatste jaren regel, dat het voorjaar gepaard gaat met Noordwinden, onder deze ongunstige omstandigheden trekken er weinig vogels laag genoeg, om te worden opgemerkt. De jagers klagen dan dat er zoo weinig vliegend wild is buit te maken. Het najaar van 1900 en het voorjaar van 1901 was voor ons land een slecht jaar voor het trekken der vogels.

e. Het trekken der vogels naar ouderdom en geslacht.

1. In het najaar gaan de jonge vogels het eerste naar hun winterkwartieren terug, de oudere vogels volgen soms wel twee maanden later en het laatst vertrekken de oudere mannetjes.

2. In het voorjaar trekken eerst de oudste mannetjes; dan komen in groote vluchten de wijfjes en eindelijk komen de zwakke en achterlijke vogels.

Deze feiten zijn zoo belangrijk omdat daardoor het trekken zelf nog raadselachtiger wordt. Een jonge vogel, ergens in het Noorden uitgebroed, verlaat op zekeren avond zijn geboorteplaats, vliegt in volslagen duisternis 1000de voeten boven de aarde zonder aarzelen naar onbekende streken; die honderden mijlen daarvan verwijderd zijn. Gebrek aan voedsel is er in zijn geboortegrond niet; want de ouders blijven er soms nog wel twee maanden vertoeven, wat dringt hem dan, om te vertrekken! Vroeger meende men, dat de vogels bepaalde wegen volgden, de zoogenaamde straten, waartoe dan behoorden de rivieren loopende in zuidelijke richting. Deze meening is bepaald verkeerd, want de trek geschiedt van het Oosten naar het Westen, evenals de groote volksverhuizingen der oudheid.

Bovendien trekt het grootste aantal vogels gedurende de donkere nachten en dan is in het luchtruim niets dat kan dienen tot wegwijzer. Evenmin is het duidelijk, waarom de vogels hun winterkwartieren weer verlaten, om in het Noorden te gaan broeden, wie waarschuwt hen, dat de tijd tot vertrekken daar is? Verklaren kunnen wij het niet; maar dat het geschiedt betwijfelt niemand.

Moge deze enkele regelen er toe bijdragen, de belangstelling gaande te maken voor het trekken der vogels, waarvan zoovele vragen nog onbeantwoord zijn gebleven is de wensch der schrijver.

L. J. VAN RHEIJN.

Juni 1901.

IN HET GOOI.

De boeiende stukken van twee onzer meesters, Breitner en Israëls toonen ons het artistieke schoon der onaanzienlijkste wijken en armoedigste grachten onzer hoofdstad: een stille besneeuwde kade van sombere woningen met gore gevels, spiegelend zich in groezelig water, gestoffeerd met een mager sleeperspaard en schamel jodinetje; — of de woelige buurten van den Zeedijk in den bonten kleurendom zijner veelsoortige huizen met den rokkenzwaai zijner dansende vrouwen. Maar het bedrijvige leven eener groote stad in zijn onverstoorebare regelmaat, heeft nochtans iets pijnlijk eentonigs. Ge merkt dit aan het kleine: als ge 's morgens op uw gewonen tijd naar uw werk gaat en telkens weer op hetzelfde uur door dezelfde straat loopt langs dezelfde huizenrij van gister, eer-

gister, dan ontmoet ge — niet waar, ge rekt er al op — vóór de brug dien ouden heer, — ge vermoedt, dat hij aan het postkantoor is, — even vóórdat u de bekende gele bakkerskar passeert en de melkboer om den hoek der straat in 't gezicht komt: radertjes van het uurwerk, dat zich afwint in onverstoorebaren gang. Dan ontwaakt sterker weer het verlangen om het lawaaiend geratel van wielen, het geschuifel van slierende voeten over stoffig asfalt, het gegons en geroezemoes van stemmen te ontvluchten en om u heen niets anders te hooren dan het suizen van den wind, het gezang van vogels; niets om u te zien dan bosch en bloemen en hei of wei onder een stralenden hemel van zonnelicht en zomerblauw.

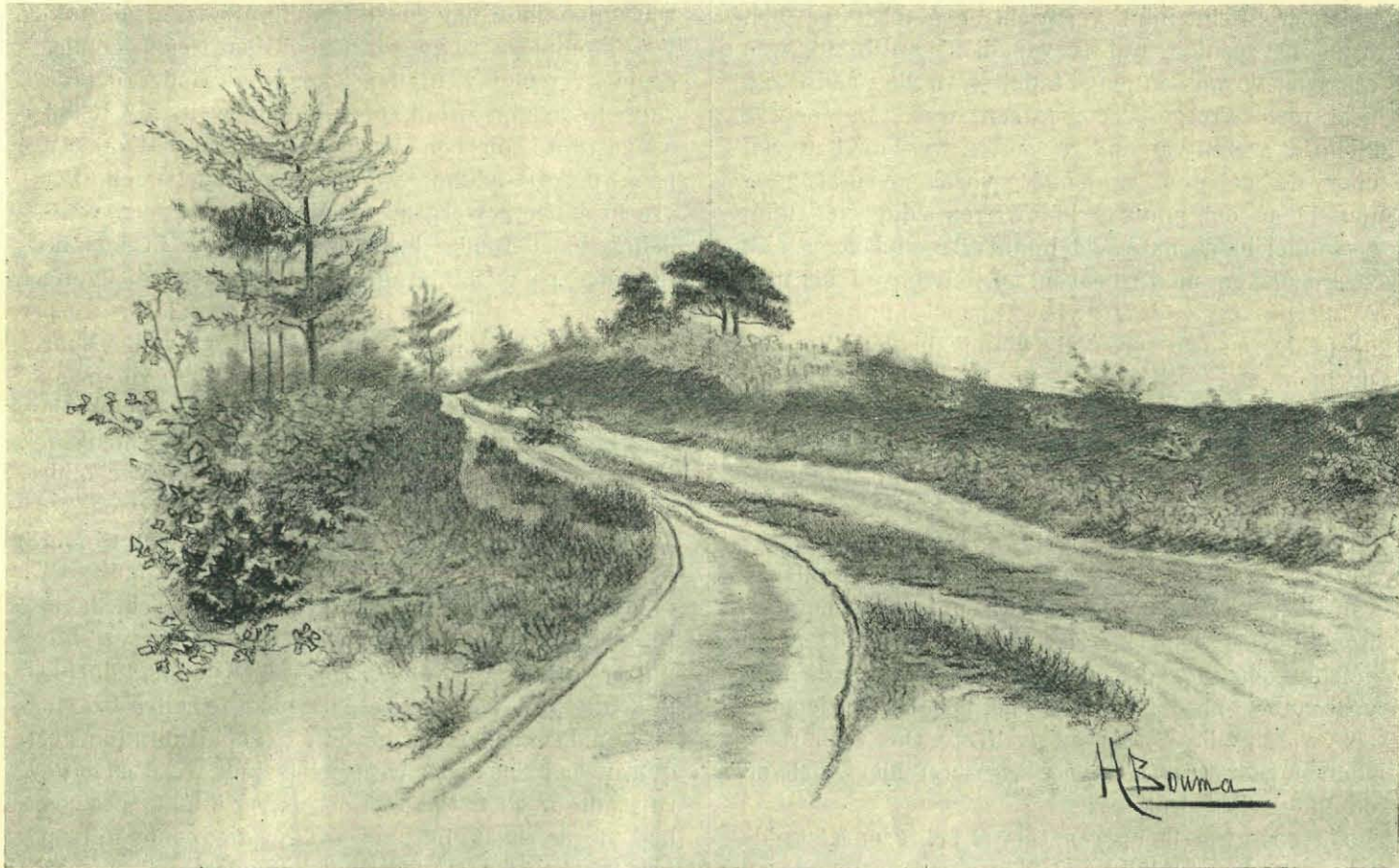
En als ge dan het prijzenswaardige plan opvat,

om den eerstvolgenden Zondag die roepstem te volgen, dan doemen weer op in uw geest de zoete herinneringen aan frissche beken en statige bosschen of geurige hei met zonnige vergezichten en die kleine stille genietingen van knappende takjes onder uw voet, het ritselen van dorre bladeren en de streeling van het laaghangende loover langs uw gezicht.

Wien bovenal de bosschen trekken, kan niet oeter doen dan naar het Gooi te gaan, waar breede lanen van gladstammige forsche beuken en hooge statige sparren zich strekken door de lieflijke bos-

(Echinosperrum) zult ge er eveneens aantreffen, zoo goed als de zilverwitte ganzerik.

De boschpaden brengen u op den grintweg; volg dien een eindje door links te gaan, voorbij „Huizeroog” tot „Eik en Duin”, dan hebt ge vlak voor u den Ouden Naarderweg, die u over de heide brengt tot den Tafelberg, een kunstmatigen heuvel, die u op het eerste gezicht doet glimlachen, maar van welks top ge een verrassend gezicht hebt over bosch en zee. Het hotel-paviljoen Larenberg, waarvan ge den toren onmiddellijk ziet, is een geschikte pleisterplaats. Het beklimmen van den toren loont

In 't Gooi.

schen van Crailo en Bredius, waar heerlijke partijen zijn van knoestige, oude dennen en afwisseling is van hei en bouwland.

Spoor dan, „wie nu een vogel worden wil,” tot Bussum en begeef u onverwijld naar „de Gooische Boer,” van ouds vermaard om zijn pannekoeken, gelegen aan den straatweg van Naarden naar Hilversum. Als ge dan onmiddellijk, na dezen te zijn overgestoken, links afslaat, dan komt ge al spoedig in een heel intiem hol wegje, onder een laag gewelf van eikenloover, dat u brengt in het bosch van Crailo. Klaprozen en robbertskruid, grootbloemige sterremuur en viooltjes vindt ge er in menigte en het vrij zeldzame gewone stekelzaad

ruimschoots de moeite en voor wie er belang in stelt, diene de mededeeling dat de eigenaar voor zeer verminderd tarief gaarne schoolkinderen de noodige lafenis biedt.

Ook het gebied bewesten den spoordijk, het Spanderswoud biedt fraaie wandelingen, in het bijzonder de Ankeveensche weg, die u brengt naar Trompenberg, al beantwoorden de „schoone waterpartijen”, waarvan de Gids van het Gooi spreekt, niet heelemaal aan de verwachting.

Ga eens naar het Gooi: de zandklokjes bloeien en het eikenhout zit op sommige plaatsen vol kamperfoelie.

Amsterdam,

H. BOUMA,